

Tworzenie kultury ochrony danych wśród MŚP

PODRĘCZNIK TRENERA

Projekt współfinansowany w ramach programu Unii Europejskiej „Erasmus+”

Wsparcie Komisji Europejskiej dla produkcji tej publikacji nie stanowi poparcia dla treści, które odzwierciedlają jedynie poglądy autorów, a Komisja nie może zostać pociągnięta do odpowiedzialności za jakiegokolwiek wykorzystanie informacji w niej zawartych.

I.	Tworzenie kultury ochrony danych wśród MŚP: Wprowadzenie do projektu mindtheDATA	3
II.	Jak powstało szkolenie mindtheDATA	5
1.	RODO jako regulacja i nowy sposób prowadzenia działalności gospodarczej	5
2.	Jak zaprojektowano kurs online mindtheDATA?	8
III.	Jak korzystać ze szkolenia mindtheDATA	11
1.	Struktura platformy online	11
1.1.	Rejestracja na platformie	12
1.2.	Nawigacja po kursie	15
1.3.	Przystępowanie do testów	18
2.	Moduły kursu mindtheDATA	20
2.1.	Moduł 1	22
2.2.	Moduł 2	23
2.3.	Moduł 3	24

I.

TWORZENIE KULTURY OCHRONY DANYCH WŚRÓD MŚP: WPROWADZENIE DO PROJEKTU MINDTHEDATA

Współfinansowany przez UE w ramach programu **Erasmus+** projekt **“mindtheDATA - Tworzenie kultury ochrony danych wśród MŚP”** (czas trwania: listopad 2019 - październik 2021) łączy wiedzę specjalistyczną pięciu krajów UE za pośrednictwem 7 organizacji z Bułgarii, Grecji, Hiszpanii, Polski i Cypru, zapewniając wysokiej jakości, inspirujące szkolenie dla trenerów pracujących z MŚP, czerpiące z różnych kontekstów zarówno na poziomie krajowym, jak i organizacyjnym. Projekt **mindtheDATA** ma na celu promowanie wśród MŚP idei działania w kierunku lepszego dostosowania się do RODO, traktując to jako szansę na innowację i zróżnicowania działalności MŚP, a nie wyłącznie kwestię przestrzegania określonych przepisów lub zwolnienia z niego.

Ogólne rozporządzenie o ochronie danych osobowych (RODO) weszło w życie 25 maja 2018 roku, wprowadzając nie tylko zestaw zasad dotyczących prywatności i bezpieczeństwa danych, ale również sposoby ich egzekwowania. RODO ma wpływ na organizacje i firmy, praktycznie na każdego, kto przechowuje dane obywateli UE, tworząc nowe ramy ochrony danych. RODO wymaga przestrzegania przepisów rozporządzenia także od MŚP z szeroko pojętego sektora prywatnego. Z drugiej strony, ramy RODO nie nakładają na MŚP dodatkowych obciążeń biurokratycznych tam, gdzie nie jest to konieczne, aby nie doprowadzić do utknięcia przedsiębiorstw w martwym punkcie i konieczności bronięcia się przez nie przed nieuchronnymi karami za brak zgodności. W tym duchu, biorąc pod uwagę nowe środowisko MŚP

i biznesu w UE, bardzo ważne jest, aby podkreślić, w jaki sposób zgodność z RODO może stać się dla MŚP wyróżnikiem biznesowym właśnie poprzez wyjście poza myślenie na zasadzie “zgodność lub kara”.

Projekt mindtheDATA wspiera konsultantów biznesowych jako aktywnych moderatorów w dążeniu do powyższego celu, ponieważ współpracują oni z MŚP. Celem projektu jest stworzenie zestawu narzędzi, wytycznych, praktyk do wykorzystania przez konsultantów biznesowych w celu ciągłego wspierania MŚP jako części europejskiego ekosystemu tychże, aby w pełni zintegrować zasady ochrony danych z ich kulturą organizacyjną i mentalnością ich pracowników, nie tylko jako element zgodności, ale jako korzystne narzędzie w ramach ich kultury organizacyjnej.

W tym celu w ramach projektu opracowano modułowy zestaw materiałów szkoleniowych online dla konsultantów biznesowych (dostępny w językach: EN, BG, EL, ES, PL), obejmujący następujące zagadnienia:

- Kluczowe, ogólne aspekty nowych ram ochrony danych dla gospodarki i społeczeństwa cyfrowego UE oraz nowego środowiska MŚP;
- Zintegrowana strategia RODO zgodnie z zakresem działalności MŚP i ich “gotowością” na RODO - “ochrona danych w społeczeństwie cyfrowym i gospodarce cyfrowej UE”, “gdzie znajduje się moja firma i co powinniśmy zrobić?”, “ochrona danych w miejscu pracy”.
- Materiały szkoleniowe przedstawiające znaczenie RODO dla MŚP jako wyróżnika biznesowego, a także wielorakie korzyści dla MŚP “poza zgodnością”, które będą metodologicznie wykraczać poza materiał szkoleniowy jako całość, przedstawiając zagadnienia wspomniane powyżej.

Uzupełnieniem oferty szkoleń online jest **niniejszy Podręcznik** dla konsultantów, który ułatwi wykorzystanie materiałów szkoleniowych jako zintegrowanej usługi dostosowanej do potrzeb MŚP. Podręcznik uzupełniony został pilotażem na małą skalę wśród konsultantów biznesowych w krajach uczestniczących w projekcie: Bułgarii, Grecji, Hiszpanii i Polsce). **Podręcznik** będzie wysoce użyteczny dla konsultantów, trenerów VET i facylitatorów, działających zarówno jako podmioty zewnętrzne jak i wewnątrz firmy w celu wspierania MŚP i personelu w kwestiach ochrony danych w połączeniu z istniejącą strukturą i kulturą organizacyjną. Dostępność w językach: EN, BG, EL, ES, PL zagwarantuje wpływ na grupę docelową, jak również możliwość rozwoju w innych językach

Podręcznik ma charakter rozbudowanego przewodnika służącego dwóm głównym celom:

- ✓ Aspekt pedagogiczny oferty szkoleniowej stanowiący główne osie ram metodologicznych opracowanego materiału szkoleniowego oraz ścieżka metodologiczna łącząca trzy części tematyczne i ich tematy w jedną ofertę szkoleniową, która może być realizowana w sposób liniowy lub na żądanie przez konsultantów biznesowych.
- ✓ Techniczne aspekty oferty szkoleniowej dostępnej online oraz jak lepiej wykorzystać materiał online jako program nauczania dla wspierania MŚP.

Dowiedz się więcej o mindtheDATA z naszej [strony internetowej](#).

Skorzystaj ze [szkolenia online](#).

Polub na na [Facebooku](#).

Skontaktuj się z nami [tutaj](#).

Projekt mindtheDATA jest koordynowany przez [Yambol Chamber of Commerce and Industry](#) (Bulgaria) i realizowany wspólnie z [Militos Consulting](#) (Grecja), [the Business Support Centre for Small and Medium Enterprises – Ruse](#) (Bułgaria), [EQA HELLAS S.A.](#) (Grecja), [Innovation Training Center](#) (Hiszpania), [PAIZ Konsulting Sp. z o.o.](#) (Polska) oraz [RNDO](#) (Cypr).

II.

JAK POWSTAŁO SZKOLENIE MINDTHEDATA

1. RODO jako regulacja i nowy sposób prowadzenia działalności gospodarczej

W ramach projektu mindtheDATA przeprowadzono w Bułgarii, Grecji, Polsce i Hiszpanii badania dotyczące kompetencji i zakresu wiedzy, jakich potrzebują konsultanci biznesowi, aby skutecznie wspierać MŚP w procesie wdrażania RODO, również wykraczającego poza kwestię samej zgodności.

Część ilościowa badania objęła **69 konsultantów biznesowych** oraz **49 przedstawicieli MŚP**, którzy wypełnili ankietę online.

Ponadto przeprowadzono **badanie jakościowe** wśród **20 konsultantów biznesowych**, z którymi rozmawiano osobiście lub przez Skype'a/telefon, aby uzyskać bardziej szczegółowe zrozumienie ich potrzeb i doświadczeń w pracy z MŚP, a także ich obecnej wiedzy/doświadczenia w zakresie RODO.

MŚP A RODO – WYNIKI BADANIA

Większość przedstawicieli MŚP stwierdziła, że ich **firmy są zobowiązane przez prawo** do uzyskania zgodności z RODO. Niezależnie jednak od wprowadzenia takiego obowiązku, prawie 90% uczestników badania stwierdziło, że **osiągnięcie zgodności leży w ich intencjach**, co oznacza, że są gotowi przestrzegać regulacji GDPR. Większość respondentów nie posiada inspektora ochrony danych.

Jak wynika z badania, firmy przygotowały się na zgodność z GDPR na **dwa sposoby** - **albo stworzyły rejestr danych, które posiadają i które podlegają RODO (22%), albo powołały inspektora ochrony danych, który zajmuje się tą kwestią (22%)**. Spora część z nich przeprowadziła ocenę **swojej zdolności do dostosowania się do nowych regulacji**. Pomimo faktu, że większość MŚP podjęła środki w celu spełnienia nowych wymogów w zakresie ochrony danych osobowych, **tylko 4% respondentów wskazało, że przeznaczyło budżet specjalnie na zgodność z RODO**.

MŚP dostrzegają korzyści płynące z uzyskania zgodności z RODO, zwłaszcza w odniesieniu do **reputacji firmy** oraz **lojalności klientów** i współpracowników.

Niepewność co do tego, w jaki sposób rozporządzenie UE wpłynie na ich

działalność (tj. grzywny, sankcje, audyty itp.), wydaje się być dla nich **największym zmartwieniem**, jeśli chodzi o uzyskanie gotowości do osiągnięcia zgodności z RODO. Oznacza to, że nadal podchodzą do zgodności z RODO bardziej od strony karnej (grzywny, kary) niż jak do priorytetu inwestycyjnego, który powinien mieć aktywny - a nie pasywny - charakter. Inne obawy dotyczą **konieczności posiadania odpowiednich polityk i narzędzi** do radzenia sobie z naruszeniami bezpieczeństwa, a także samego zapewnienia bezpieczeństwa danych. Istotne są również **szkolenia dla pracowników**.

Około 72% respondentów uważa, że **informacje i wskazówki** w ich krajach są **dobre lub zadowalające**, a 24% uważa, że są one niskiej jakości. Bardzo mały procent uważa, że są bardzo dobre.

Jako pozytywne skutki zgodności z RODO większość MŚP jako najistotniejsze wskazała **większe bezpieczeństwo danych w skali globalnej**, następnie **reputację**, a potem większą **lojalność klientów**, która jest ściśle związana z tym pierwszym. **Zwiększenie przychodów** firm **nie znalazło się** wśród przewidywanych pozytywnych skutków zgodności z RODO.

Jeśli chodzi o inicjatywy szkoleniowe i doradcze dla MŚP, mające na celu wsparcie ich w

osiągnięciu zgodności z RODO, wydaje się, że świadomość ich dostępności jest powszechna. Różnice między czterema krajami są jednak bardzo widoczne. W Hiszpanii i Grecji 90% ankietowanych MŚP wiedziało o wsparciu szkoleniowym, podczas gdy w Polsce 80% ankietowanych MŚP nie wiedziało o takim wsparciu.

Jako najistotniejszy temat szkoleń dla MŚP w pierwszej kolejności wybierano **zrozumienie konkretnych wymogów RODO** i ochrony danych osobowych, a następnie **zapewnienie świadomości i szkolenia pracowników**.

Jeśli chodzi o szkolenia, **e-learning i tradycyjne materiały** (papierowe materiały i formalna edukacja) są najbardziej **preferowanymi narzędziami**, podczas gdy **blended learning** jest najbardziej preferowaną **metodą**.

KONSULTANCI BIZNESOWI A RODO – WYNIKI BADANIA

Konsultanci biznesowi są główną grupą docelową projektu. Wszyscy uczestnicy badania działają w Bułgarii, Polsce, Hiszpanii i Grecji, a większość z nich nie świadczy usług konsultingowych związanych z RODO, ale jest zainteresowana ich świadczeniem.

Twierdzą oni, że zgodnie z ich doświadczeniem zawodowym **MŚP nie są zbyt świadome znaczenia RODO**, co znajduje odzwierciedlenie w fakcie, że MŚP nie traktują GDPR jako priorytetu biznesowego.

Większość konsultantów stwierdziła, że dla MŚP stworzenie kultury ochrony danych jest najtrudniejszą kwestią podczas przygotowań do uzyskania zgodności z RODO. Ponadto podkreślili rolę oceny tego, co jest potrzebne do uzyskania zgodności, nadania RODO priorytetu wśród innych celów biznesowych, a także potencjalnych grzywien i kosztów zgodności jako kolejnych ważnych wyzwań.

Jeśli chodzi o **preferowane metody uczenia się i narzędzia**, które najlepiej by im odpowiadały, prawie połowa konsultantów stwierdziła, że poziom ich wiedzy i umiejętności jest obecnie **średni lub dobry**, więc ostatecznie są zainteresowani odbyciem odpowiedniego szkolenia.

Głównymi źródłami zdobywania wiedzy i umiejętności dla konsultantów biznesowych na temat zgodności z RODO były **własne poszukiwania i zainteresowanie tematem**, a także **studia przypadku**.

E-learning/uczenie się online jest niewątpliwie najbardziej atrakcyjną formą podnoszenia kompetencji i umiejętności, ale programy szkoleniowe typu **blended learning oraz warsztaty** są również preferowanymi metodami.

Chociaż ponad połowa respondentów świadczy już usługi związane z RODO dla MŚP, większość z nich nigdy nie została przeszkolona w zakresie świadczenia tych usług na rzecz firm.

Ważnymi tematami szkoleń są te, które dotyczą **ochrony danych w miejscu pracy** oraz **RODO jako źródła przewagi konkurencyjnej**, a także **RODO jako szansa na zmiany w kulturze biznesowej MŚP na rzecz podejścia „ponad zgodność”**.

Jeśli zaś chodzi o to czego MŚP potrzebują, to jest to **potrzeba zrozumienia i zapoznania się z wymogami RODO** oraz **ustanowienia odpowiednich polityk ochrony danych i ich bezpieczeństwa**. Konsultanci podkreślili również rolę **szkoleń pracowników, świadomości, zgodności i prowadzenia niezbędnej dokumentacji zgodnie z zasadami rozliczalności**.

Brakujące polityki i brak szkoleń dla pracowników, które często prowadzą do naruszeń bezpieczeństwa przez pracowników, to według konsultantów najczęstsze punkty naruszeń bezpieczeństwa w MŚP. Za nimi plasuje się ogólny **brak identyfikacji danych osobowych**,

nieodpowiednia komunikacja, jak również brak środków bezpieczeństwa w ogóle.

Konsultanci biznesowi wydają się zgadzać z MŚP, jeśli chodzi o postrzegane korzyści wynikające z uzyskania zgodności z RODO, wymieniając w tym aspekcie **lojalność klientów i reputację firmy**, dodając jednak, że równie ważne są **korzyści związane z ustanowieniem korporacyjnej kultury ochrony danych**, która wykracza poza bezpośrednie korzyści.

2. Jak zaprojektowano kurs online mindtheDATA?

Logiczna sekwencja kroków podjętych w procesie projektowania oferty szkoleniowej mindtheDATA, która rozpoczęła się od analizy potrzeb i luk przedstawionej w poprzedniej części niniejszego przewodnika, postawiła przed zespołem projektowym konieczność opracowania dokumentu przewodniego i planistycznego na podstawie bezpośrednich wniosków wynikających z wyników przeprowadzonej analizy porównawczej, zebrania i jasnego zdefiniowania w jednym dokumencie pełnego zestawu rozważań w celu stworzenia docelowej oferty szkoleniowej i zintegrowanego wsparcia mającego na celu poszerzenie zarówno wiedzy, jak i zdolności konsultantów biznesowych do wspierania MŚP w procesie reagowania na nowe zasady ochrony danych, a co najważniejsze, przyjęcia RODO jako elementu rozwoju biznesu i innowacji.

Ów dokument nosi formalny tytuł [‘Methodological Framework for the development of business consultants training material towards creating a data protection culture in SMEs’](#) (“Ramy metodologiczne”) i ma, w skrócie, dwa cele:

- Opisanie podstaw teoretycznych w zakresie elementów metodologicznych i narzędzi ułatwiających tworzenie cyfrowych modułów szkoleniowych mindtheDATA i środowiska online.
- Wyróżnienie zasadniczych elementów składowych szkolenia (zarówno pod względem merytorycznym, jak i technicznym), a także struktury, wokół której będą zorganizowane treści edukacyjne.

Zgodnie z tymi celami, zawartość ww. dokumentu, z wyjątkiem wstępu i załączników, została podzielona na dwa główne rozdziały, z których każdy ma na celu dostarczenie kluczowych informacji i odpowiedzi na pytania bezpośrednio związane z jednym z powyższych głównych celów uzgodnionych w ramach konsorcjum mindtheDATA.

Poniżej opisano te podrozdziały oraz ich zawartość:

ROZDZIAŁ 2 - TŁO TEORETYCZNE

2.1. Przegląd podstaw teoretycznych i cele kursu

Przedstawia **informacje wprowadzające do oferty szkoleniowej mindtheDATA**, takie jak główne tematy kursu, cele i zadania, docelowi słuchacze (konsultanci/doradcy), główne potrzeby, które należy uwzględnić oraz struktura samych ram teoretycznych.

2.2. Potrzeby określone na etapie składania wniosku

Zawiera trzy **indykatywne tematy/części**, które mają być poruszone w modułach szkoleniowych, zgodnie z pierwotnymi badaniami przeprowadzonymi podczas przygotowywania wniosku projektowego.

2.3. Potrzeby zidentyfikowane na podstawie badań wstępnych

Opisuje badania stacjonarne i wymienia szeroki zestaw **wniosków na temat potrzeb i wyzwań stojących przed MŚP w dążeniu do zgodności z RODO oraz zalecenia, które pozwolą MŚP wykorzystać możliwości i korzyści wynikające z gotowości/zgodności z RODO.**

2.4. Potrzeby zidentyfikowane dzięki ilościowym i jakościowym badaniom terenowym

Gromadzi **konkretne potrzeby konsultantów biznesowych i MŚP w zakresie wiedzy, umiejętności i treści szkoleniowych**, aby lepiej konsultować i wspierać MŚP w kwestiach związanych z RODO, służąc jako główne wytyczne do opracowania ram metodologicznych.

2.5. Proponowana struktura treści z uwzględnieniem najważniejszych wyników i zidentyfikowanych potrzeb

Zapewnia **matrycę metodologiczną/zestaw, wokół którego treści edukacyjne byłyby organizowane i wdrażane**, w tym tematy, układ, formaty, czas trwania, zgodnie z preferencjami uczestników badania. Jest ona zgodna z 3-częściową strukturą zawartą w oryginalnym wniosku, z pewnymi zmianami dotyczącymi tytułów i terminów.

2.6. Zasady uczenia się dorosłych i teoria konstruktywizmu

Opisuje **podejście pedagogiczne i metodologię szkolenia** przyjętą zgodnie z potrzebami i charakterystyką docelowych uczniów

ROZDZIAŁ 3 – STRUKTURA MODUŁÓW SZKOLENIOWYCH:

3.1. Zalecenia ogólne

Proponuje **metodologie działania w zakresie realizacji procesu szkoleniowego**, rozwiązania techniczne, jak również **wskazówki dotyczące rozwoju efektów uczenia się**.

3.2. Struktura, efekty uczenia się i wskazówki dotyczące rozwoju treści

Przedstawia szczegółowo kursy/tematy, w które uczestnicy z większym prawdopodobieństwem się zaangażują, uporządkowane w **moduły, rozdziały i podrozdziały kursu online**.

3.3. Działania horyzontalne

Prezentuje listę podstawowych lektur i dodatkowych materiałów do nauki.

Jak wspomniano na początku tego rozdziału, „Ramy metodologiczne” służyły nie tylko jako wytyczne, ale także jako dokument planistyczny. W tym celu konsorcjum rozwinęło strukturę treści opisaną w rozdziałach 2.5 i 3.2 w tak zwanej „matrycy rozwoju treści” (content development matrix), dokumencie MS Excel zawierającym mapę rozwoju części tematycznych i jednostek szkolenia online, zarówno pod względem treści, jak i technicznym. Dokument ten służył również do wyszczególnienia i rozdzielenia konkretnych działań związanych z rozwojem treści, które miały być wykonane przez członków konsorcjum.

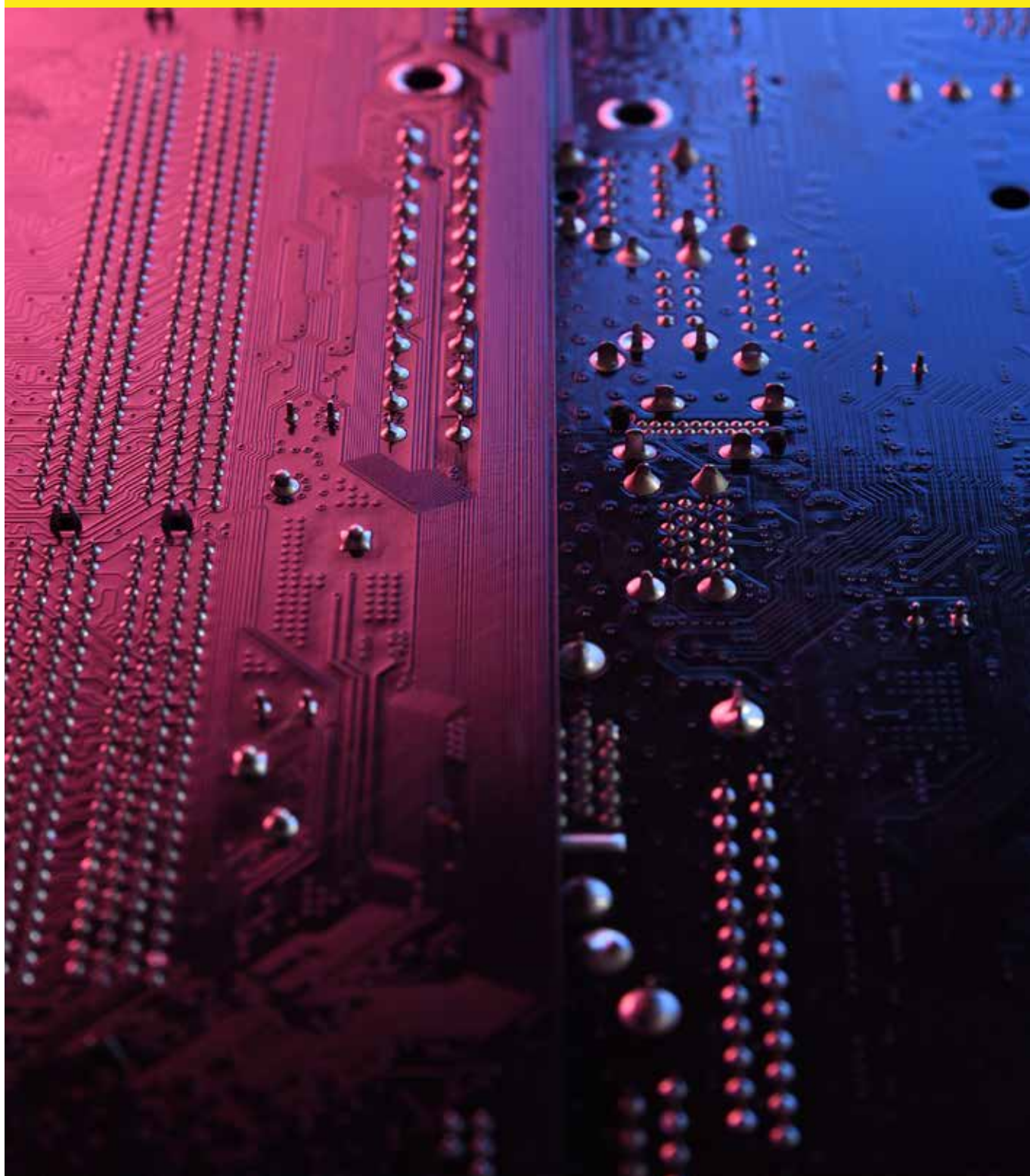
Dlatego też matrycę rozwoju treści można zdefiniować jako:

- Punkt odniesienia i dokument roboczy przedstawiający wyraźną strukturę oferty szkoleniowej i podział zadań, określający obowiązki lidera części tematycznej (monitorowanie procesu opracowywania treści, jednolitość języka, równowaga między tekstem a obrazami lub listami kontrolnymi i innymi elementami nietekstowymi, dbanie o ostateczną wersję treści) oraz twórców poszczególnych rozdziałów.
- Opracowany i szczegółowy przewodnik po tematach szkoleniowych, które mają być opracowane dla każdego modułu/tematu oraz proponowane formaty testów i narzędzi samooceny, które mają być wykorzystane (zarówno pod względem treści, jak i formatu);
- Wewnątrzpartnerska pula sugestii i wkładu zgodnie z wiedzą specjalistyczną, aby wesprzeć zarówno aspekty pedagogiczne i tematy, które należy poruszyć w fazie rozwoju treści, jak i dyskurs i styl prezentacji (techniczne i graficzne rozwiązania wspierające realizację szkolenia).
- Zbiór ważnych zaleceń do rozważenia przy opracowywaniu materiałów dydaktycznych, takich jak stosowanie podejścia opartego na celach kształcenia, spójność terminologii, wspólne podejście narracyjne i podawanie źródeł.

III.

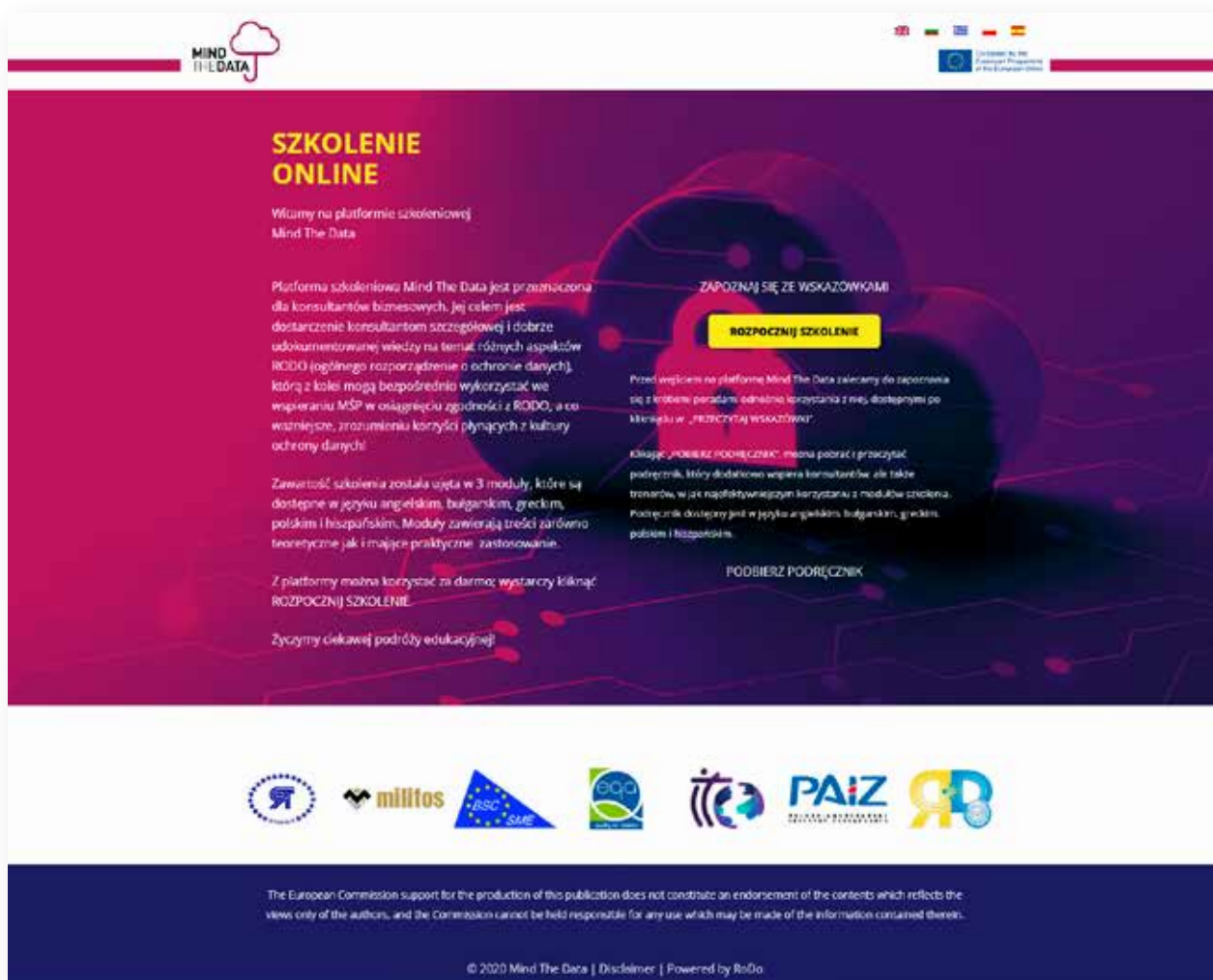
JAK KORZYSTAĆ ZE SZKOLENIA MINDTHEDATA

1. Struktura platformy online

Platforma szkoleniowa znajduje się pod adresem <https://training.mindthedata-project.eu/pl/> (Rys.1).

Na stronie startowej dostępny jest niniejszy dokument ("POBIERZ PODRĘCZNIK").

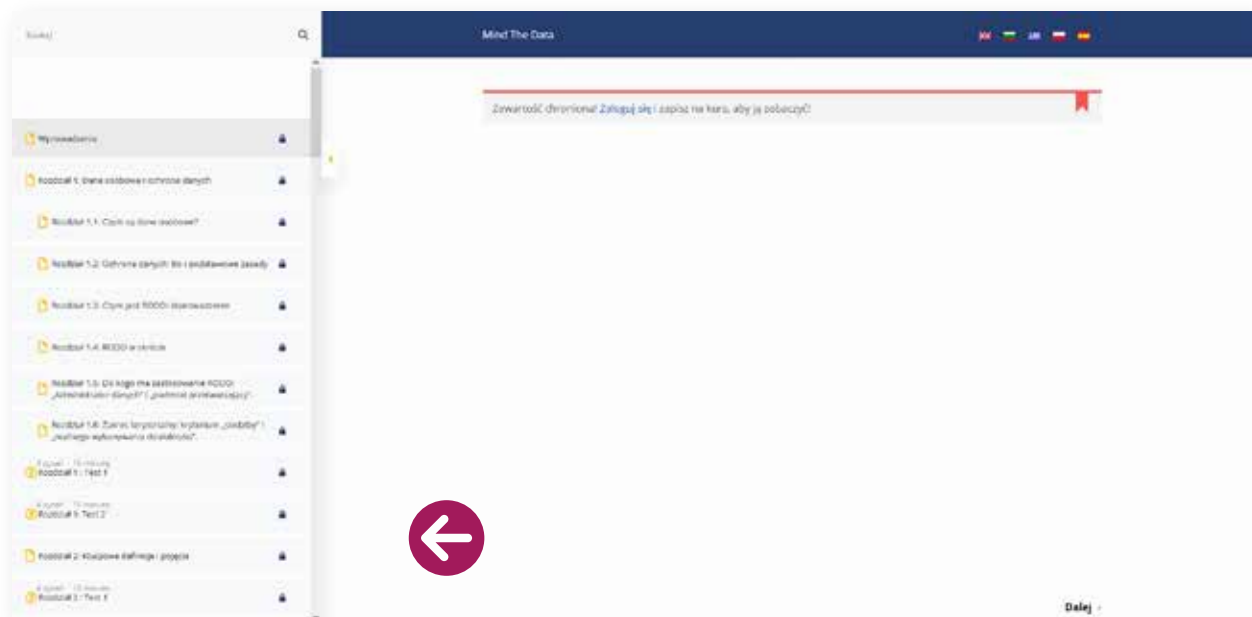

Rys. 1. Strona startowa platformy szkoleniowej

1.1. Rejestracja na platformie

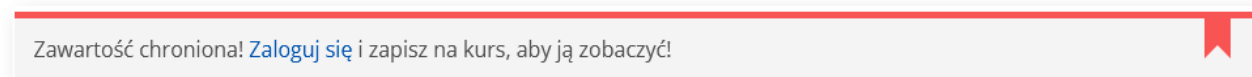
Aby zarejestrować się i uzyskać dostęp do zawartości platformy, należy wykonać następujące kroki:

1. Kliknij na "ROZPOCZNIJ SZKOLENIE" (żółty przycisk w prawym środkowym rogu strony startowej – patrz: Rys.1).
2. Otworzy się strona ze strukturą modułów (w menu po lewej). Patrz: Rys. 2.

Rys. 2. Krok 2: Strona Menu

3. Kliknij w "Zaloguj się" (Rys. 3)

Rys. 3. Kliknij w "Zaloguj się"

4. Kliknij w “Zarejestruj się” na dole strony logowania (Rys. 4).

Logowanie

Nazwa użytkownika lub email *

Hasło *

☐ Zapamiętaj mnie

Logowanie

[Zapomniałeś hasła?](#)

[Zarejestruj się](#)

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

© 2020 Mind The Data | Disclaimer | Powered by iInfo

Rys. 4. Kliknij w “Zarejestruj się”

5. Wprowadź preferowaną nazwę użytkownika, hasło i powtórz hasło. Hasło powinno mieć co najmniej dwanaście znaków. Aby je wzmocnić, użyj wielkich i małych liter, cyfr oraz symboli, takich jak ! " ? \$ % ^ &). Następnie kliknij na “Zarejestruj się” (Rys. 5).

Nazwa użytkownika

Email

Hasło

Confirm Password

Twoje hasło powinno spełniać wymagania (dwanaście znaków). Aby je wzmocnić, użyj wielkich i małych liter, cyfr oraz symboli, takich jak ! " ? \$ % ^ &).

Zarejestruj się

[Zaloguj mi](#)

[Nie pamiętasz hasła?](#)

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

© 2020 Mind The Data | Disclaimer | Powered by iInfo

Rys. 5. Strona rejestracji

6. Otrzymasz automatyczną wiadomość e-mail z potwierdzeniem (Rys. 6). Kliknij na drugi link zawarty w treści wiadomości e-mail (Rys. 6).

Nazwa użytkownika: userplat Aby ustawić hasło, przejdź na stronę: <https://training.mindthedata-project.eu/pl/resetpass/?key=m0XS2yGaoHDTwMKN4xB&login=userplat> <https://training.mindthedata-project.eu/pl/login/> If you have already set your own password, you may disregard this email and use the password you have already set.

Rys. 6. Email z potwierdzeniem

7. Wprowadź swoją nazwę użytkownika i hasło (Rys. 7).

Logowanie

Nazwa użytkownika lub email *

Hasło *

☐ Zapamiętaj mnie

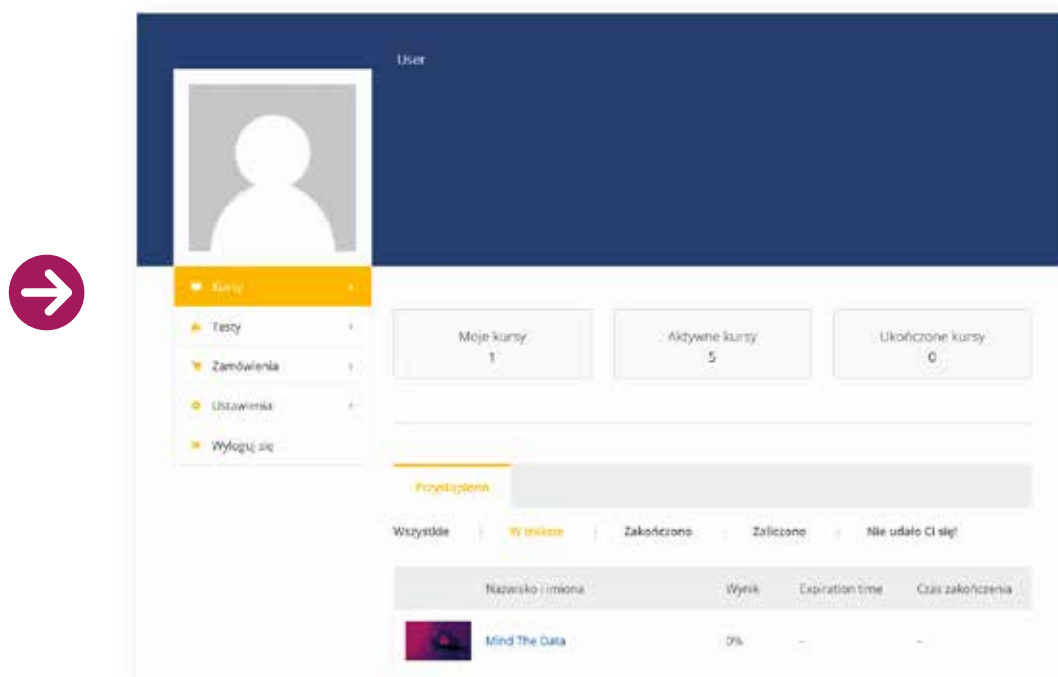
Logowanie

Zapomniałeś hasła?
[Zarejestruj się](#)

Rys 7: Nazwa użytkownika i hasło

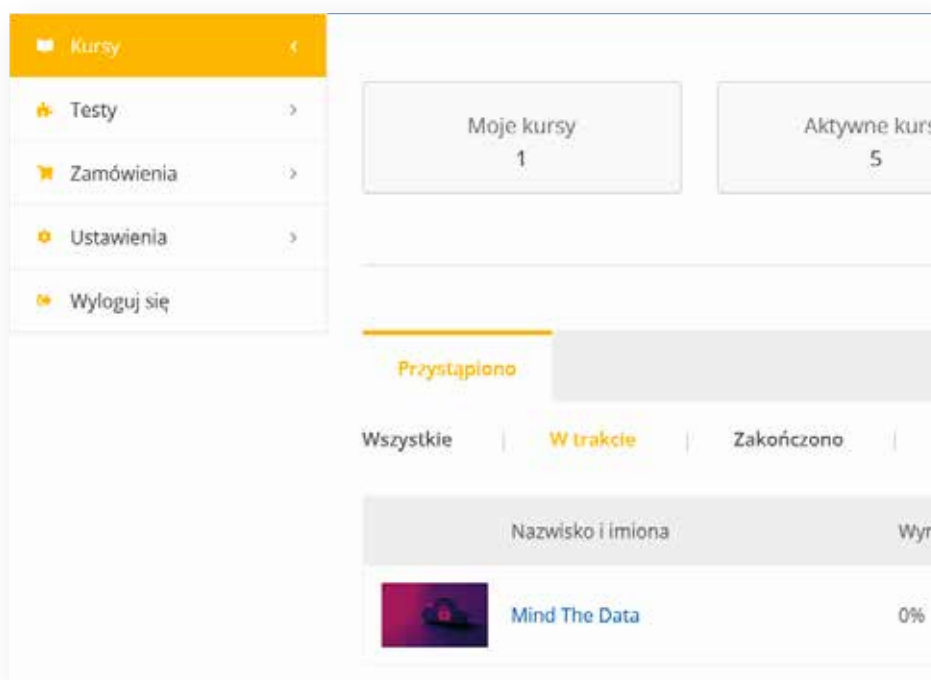
1.2. Nawigacja po kursie

Po zalogowaniu się, pojawi się strona z kursami, na które się zapisałeś (Rys. 8). Kliknij na "Kursy" w menu po lewej stronie.

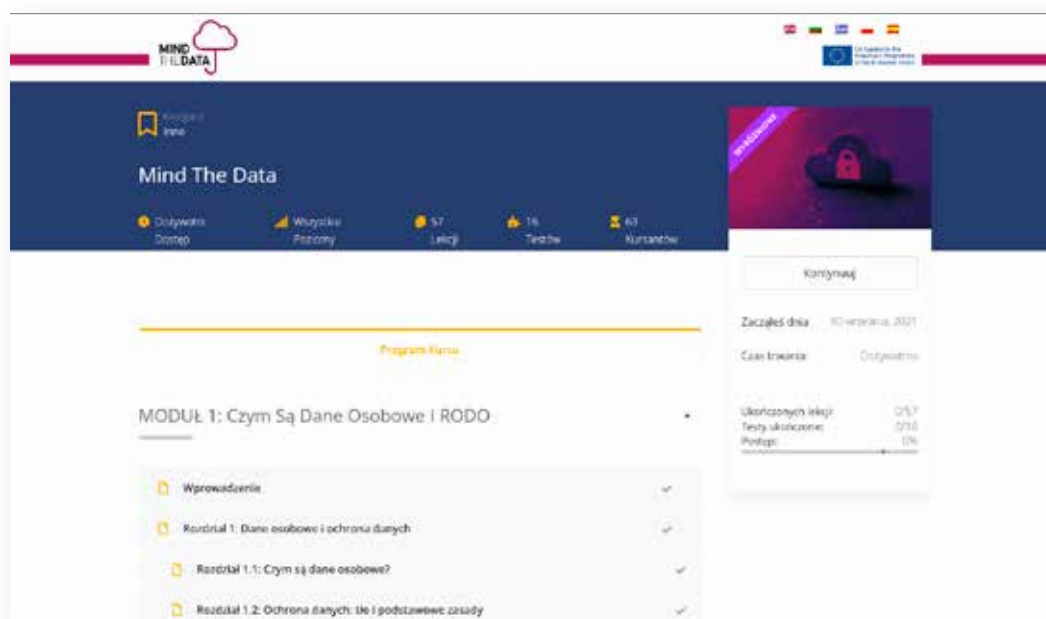
Rys. 8. Strona z podsumowaniem kursów

Pojawi się ikona kursu mindtheDATA. Kliknij na nią (Rysunek 9).

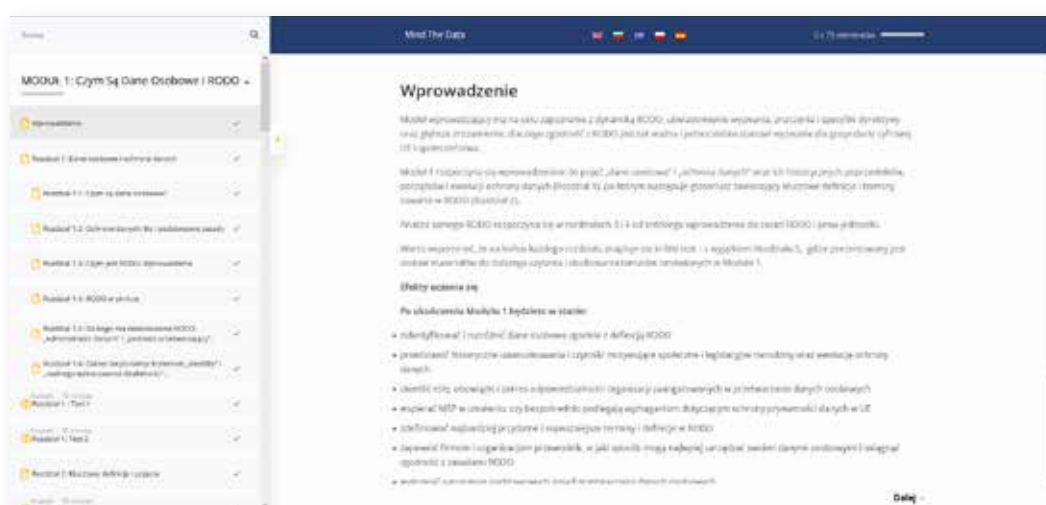
Rys. 9. Ikona kursu

Otworzy się strona kursu (Rys. 10). W tym miejscu, u góry, pojawiają się podstawowe informacje o kursie (Rys. 10): liczba lekcji, liczba testów i liczba użytkowników. Kliknij przycisk "Kontynuuj".

Rys. 10. Menu kursu

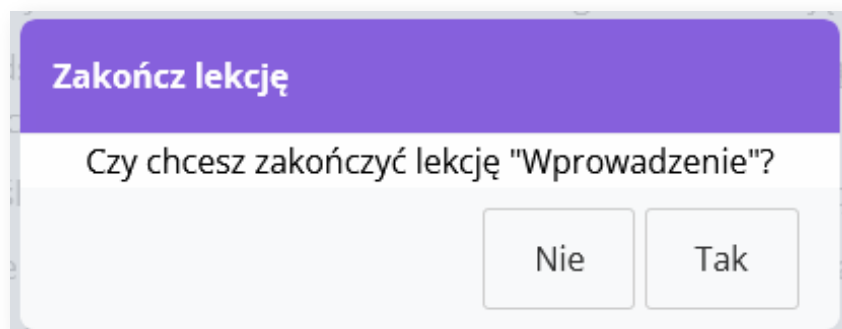
Zostaniesz przekierowany na stronę z wprowadzeniem do kursu (Rys. 11).

Rys. 11. Wprowadzenie do kursu

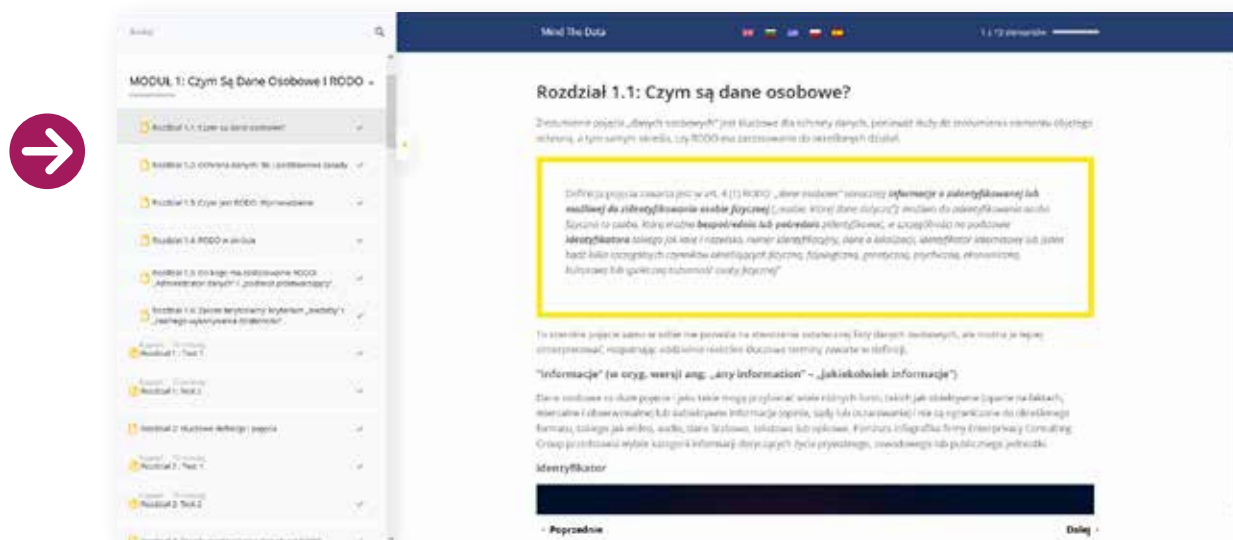
Na dole każdej strony kursu znajduje się przycisk „Ukończono”. Po jego kliknięciu pojawia się okienko z prośbą o potwierdzenie (Rys. 12). Następnie na pasku postępu, znajdującym się w prawym górnym rogu strony, pojawia się informacja o postępach w nauce.

Ukończono

Rys. 12. Przycisk 'Zakończ'

Podczas badania można ukryć menu treści po lewej stronie, klikając na żółtą strzałkę (Rys. 13).

Rys. 13. Ukrywanie menu

Istnieją dwa alternatywne sposoby nawigacji: albo z menu, albo poprzez kliknięcie przycisków „Dalej” i „Wstecz” na dole każdej strony kursu.

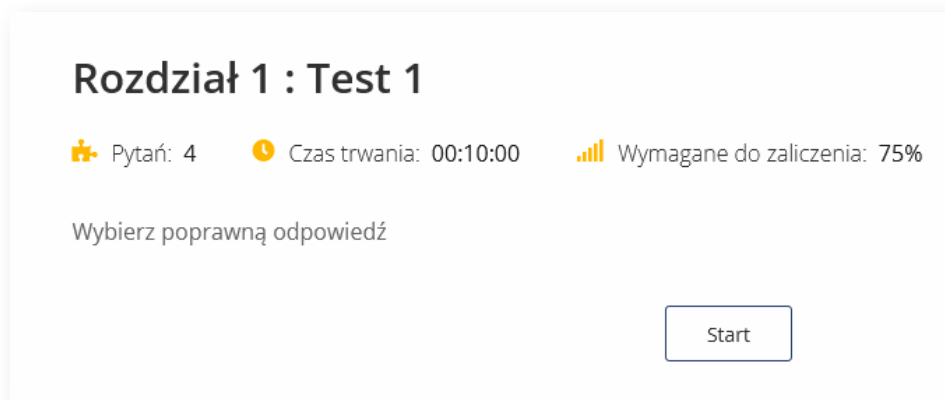
◀ Poprzednie

Dalej ▶

1.3. Przystępowanie do testów

Na końcu każdego modułu użytkownicy możesz ocenić swoją wiedzę poprzez wykonanie dwóch testów. Kliknij na "Start", aby rozpocząć każdy z testów (Rys.14).

Rozdział 1 : Test 1

Pytań: 4   Czas trwania: 00:10:00   Wymagane do zaliczenia: 75%

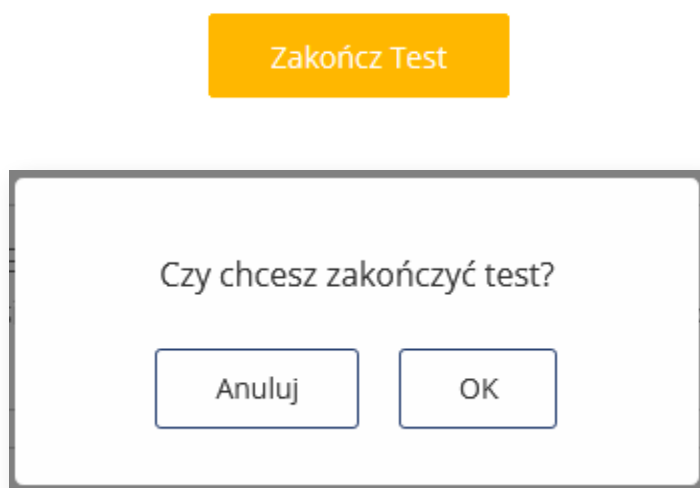
Wybierz poprawną odpowiedź

Start

Rys. 14. Rozpoczynanie testu

Każdy test zawiera szereg pytań przedstawionych poniżej (Rys. 15). Po kliknięciu prawidłowych opcji, użytkownik może przejść do kolejnego pytania.

Po rozwiązaniu wszystkich pytań pojawia się przycisk "Zakończ test" wraz z komunikatem potwierdzającym (Rys. 15).

Zakończ Test

Czy chcesz zakończyć test?

Anuluj   OK

Rys. 15. Kończenie testu

Rozdział 1 : Test 1

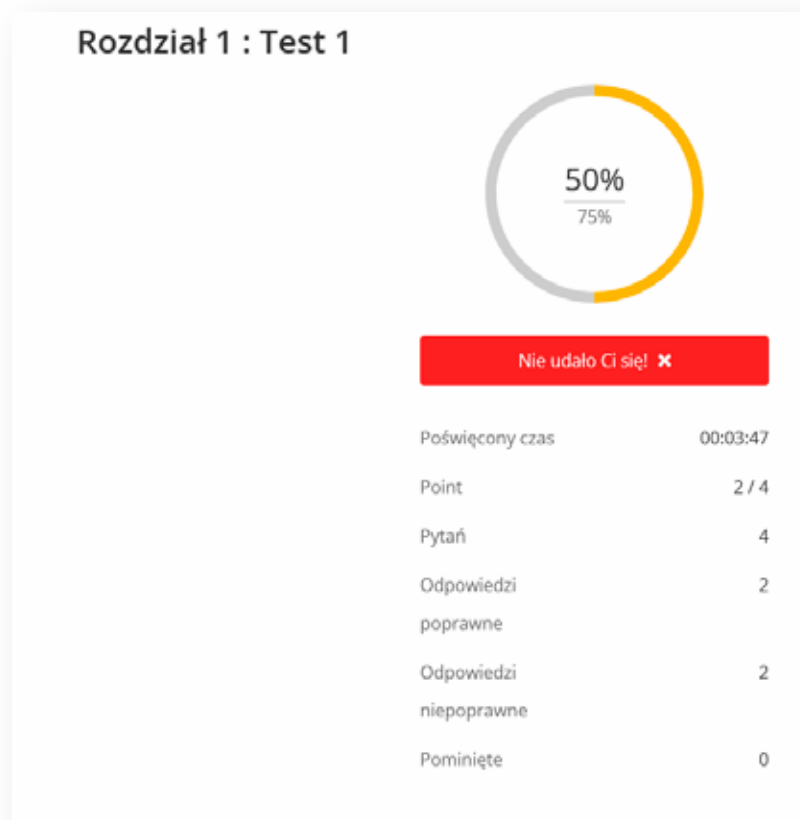
Question 1 of 4 09:53 ZAKOŃCZ TEST

1. Specjalne kategorie danych osobowych są uważane za bardziej wrażliwe i wymagają wyższego poziomu ochrony. Które z poniższych NIE jest uważane za szczególną kategorię danych osobowych?

- ☐ pochodzenie rasowe lub etniczne,
- ☐ poglądy polityczne,
- ☐ dane genetyczne, biometryczne i dane dotyczące zdrowia,
- ☐ dane demograficzne

Rys. 16. Nawigacja po teście

Po zakończeniu testu wyniki są prezentowane tak jak na Rys.17. Użytkownik może zdecydować się na przejrzenie poprawnych i błędnych odpowiedzi lub powtórzyć test.

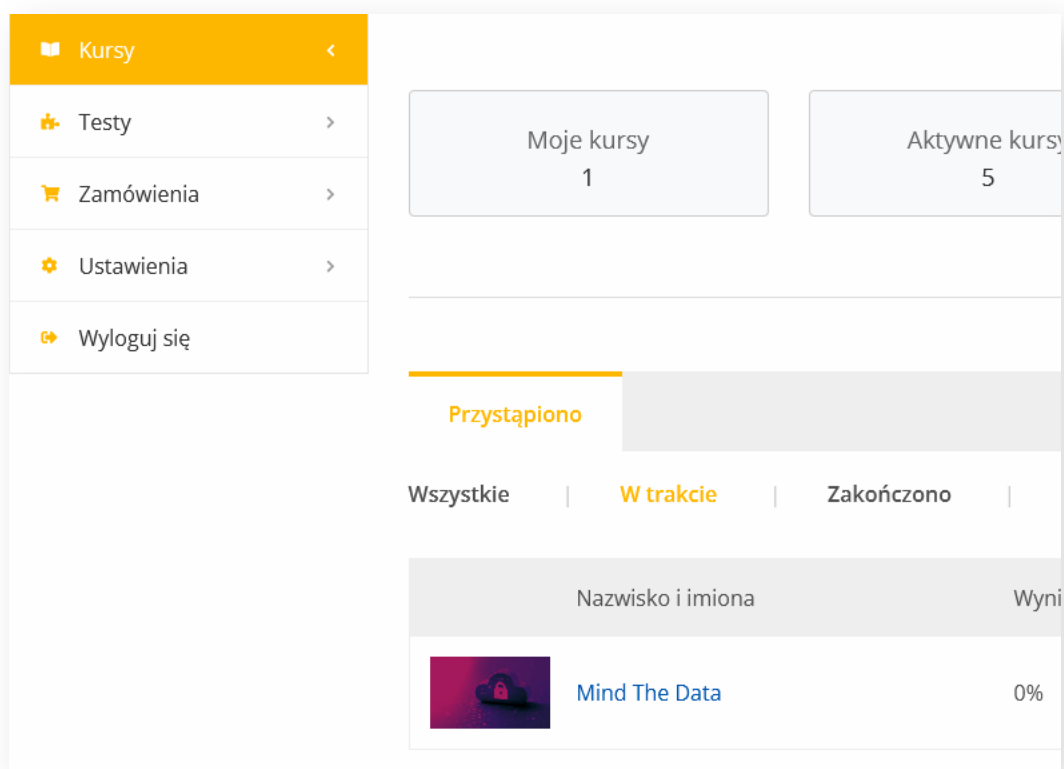
Rys. 17. Zrób test raz jeszcze lub przejrzyj odpowiedzi

2. Moduły kursu mindtheDATA

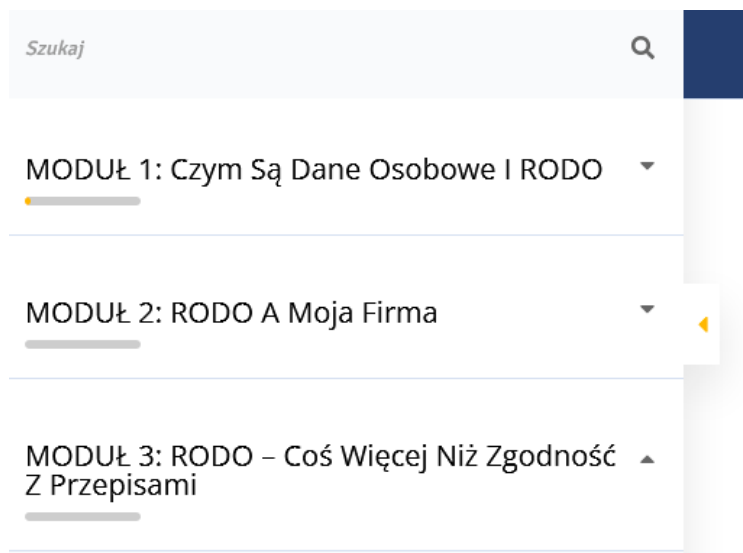
Platforma szkoleniowa online jest praktyczna i łatwa w obsłudze. Daje konsultantom biznesowym możliwość bezpłatnego dostępu do szczegółowej i dobrze udokumentowanej wiedzy na temat różnych aspektów związanych z RODO. Materiał szkoleniowy składa się z trzech modułów i jest dostępny w pięciu językach (angielski, bułgarski, grecki, polski i hiszpański). Te trzy moduły dają konsultantom szansę na zapoznanie się z podstawową terminologią i wiedzą na temat nowych ram ochrony danych oraz zrozumienie gotowości MŚP do przestrzegania RODO, jak również zapoznanie się ze wszystkimi korzyściami płynącymi ze zgodności z RODO oraz z tym, w jaki sposób MŚP mogą je wdrożyć.

Aby wejść do któregośkolwiek z 3 Modułów:

- Podaj nazwę użytkownika, swój e-mail i hasło.
- Następnie będziesz mógł się zalogować (otrzymasz również automatyczny e-mail potwierdzający).
- Po zalogowaniu się, kliknij na "Kursy" w menu po lewej stronie, a następnie na "Mind the Data".

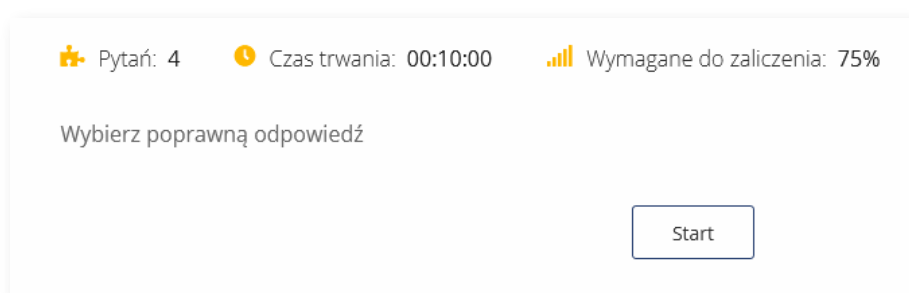

Zostaniesz przekierowany do Wstępu do materiału szkoleniowego. Po lewej stronie znajduje się nawigacja, w której można znaleźć 3 Moduły, w skład których wchodzi Rozdziały i Podrozdziały. Za pomocą nawigacji można przejść bezpośrednio do dowolnie wybranego działu.

Platforma pokaże Ci liczbę lekcji i testów, które ukończyłeś, a także zliczy Twoje postępy w kursie.

Po zakończeniu pracy z danym Rozdziałem należy kliknąć przycisk **Ukończono** **Moduł 1: “Czym są dane osobowe i RODO”** oraz **Moduł 2: “RODO a moja firma”** mają taką samą strukturę. Obydwa zaczynają się od wprowadzenia i mają po 5 Rozdziałów. Po każdym z Rozdziałów 1-4 są dwa krótkie testy, które wskazują, czy zrozumiałeś treść i czy nabyłeś odpowiednią wiedzę, czy też potrzebujesz więcej praktyki. Każdy test składa się z 4 pytań wielokrotnego wyboru lub pytań typu prawda/fałsz, na które powinieneś odpowiedzieć w ciągu dziesięciu minut. Do zaliczenia testu należy udzielić 80% poprawnych odpowiedzi.

Naciśnij “Start”. Powodzenia!

Rozdział 5 Modułów 1 i 2 zawiera bibliografię oraz podstawowe źródła i dokumenty do dalszej lektury. Nie ma żadnych testów dotyczących tego Rozdziału.

Ostatnią częścią materiału szkoleniowego jest **Moduł 3: “RODO – coś więcej niż zgodność z przepisami”**. W tej części nie ma żadnych testów, a jego struktura jest inna niż Modułów 1-2. Moduł 3 jest podzielony na sześć kart. Każda karta ma swoją własną moc i cel. Celem tego modułu jest podkreślenie i zasugerowanie jasnych korzyści dla MŚP płynących ze zgodności z RODO. Każda karta ma na celu albo zasugerowanie aspektów, w których procesy zgodności z RODO mogą pasować do innych celów, albo zachęcanie przedsiębiorców do refleksji nad sposobami, w jakie RODO może służyć im jako okazja do podjęcia odpowiednich kroków, a nie myślenia o nim wyłącznie jako o obowiązku.

2.1. Moduł 1

Ogólnym celem **Modułu 1: “Czym są dane osobowe i RODO”** jest wprowadzenie uczącego się do tła i ogólnego kontekstu RODO, czyli powodów powstania regulacji dotyczących ochrony danych osobowych oraz specyficznych problemów osób i społeczeństw, które należy rozwiązać lub, innymi słowy, specyficznych praw podstawowych, które należy zachować. Ta kontekstualizacja ma na celu stworzenie gruntu pod dedukcyjne podejście do konkretnego kontekstu ochrony danych dla MŚP, poprzez skoncentrowanie się na zwiększeniu świadomości uczącego się na temat znaczenia RODO, a następnie zapoznanie się z jego podstawowymi wymaganiami i cechami szczególnymi.

Moduł 1 składa się z pięciu wyraźnie zróżnicowanych jednostek szkoleniowych:

ROZDZIAŁ 1: DANE OSOBOWE I OCHRONA DANYCH

Podrozdział 1.1 oferuje wprowadzenie do kluczowego pojęcia w RODO, czyli “danych osobowych”, jako wstęp do poznania podstawowych zasad i historycznych poprzedników ochrony danych w podrozdziale 1.2. Następnie podrozdział 1.3 analizuje ewolucję przepisów dotyczących ochrony danych; chronologiczny przegląd prowadzi do podrozdziału 1.4, który podsumowuje odziedziczone po poprzednikach, nowe i zmienione cechy RODO.

Podrozdziały 5 i 6 stanowią punkt wyjścia do szczegółowego przeglądu najistotniejszych dla konsultantów biznesowych elementów teoretycznych RODO, które obejmują odpowiednio zakres przedmiotowy (kogo dotyczy) i terytorialny (kiedy RODO ma zastosowanie).

ROZDZIAŁ 2: KLUCZOWE DEFINICJE I POJĘCIA

Rozdział ten składa się z glosariusza 20 najistotniejszych dla MŚP terminów z zakresu RODO wraz z wyjaśnieniami ich znaczenia.

ROZDZIAŁ 3: ZASADY PRZETWARZANIA DANYCH WG RODO

Jako kontynuacja analizy podstaw RODO, rozdział ten przedstawia dostosowane do potrzeb MŚP i zorientowane na praktykę wyjaśnienie zbioru zasad, które określają, w jaki sposób firmy i organizacje powinny zarządzać danymi osobowymi, aby uzyskać zgodność z RODO i przyjąć je jako wyróżnik biznesowy i siłę napędową firmy: Siedem Zasad RODO.

ROZDZIAŁ 4: PRAWA JEDNOSTKI WG RODO

Rozdział ten zawiera proste wyjaśnienie, poparte odpowiednimi przykładami dla MŚP, w jaki sposób RODO wzmacnia pozycję osób fizycznych i konsumentów poprzez rozszerzenie ich praw i możliwości ochrony ich danych osobowych, co stanowi jedną z głównych zmian wprowadzonych przez Rozporządzenie.

ROZDZIAŁ 5: PODSTAWOWE ZASADY, REGUŁY I DOKUMENTY

Rozdział ten przyjmuje formę repozytorium lektur, zasobów, dokumentów, prezentacji i filmów z YouTube na tematy poruszane w tym module. Te dodatkowe materiały edukacyjne dla konsultantów biznesowych są pogrupowane w sekcje zgodnie z poruszanymi tematami.

Efekty uczenia się:

Po ukończeniu Modułu 1 słuchacze będą potrafili

- identyfikować i rozróżniać "dane osobowe" zgodnie z definicją RODO
- przedstawić historycznych poprzedników i czynniki motywujące społeczne i legislacyjne narodziny i ewolucję ochrony danych osobowych
- określić rolę, obowiązki i stopień odpowiedzialności organizacji zaangażowanych w przetwarzanie danych osobowych
- wspierać MŚP w rozstrzyganiu, czy podlegają one bezpośrednio wymogom RODO w zakresie ochrony danych osobowych
- zdefiniować najbardziej przydatne i ważne terminy i definicje w RODO
- dostarczyć firmom i organizacjom wytyczne, w jaki sposób mogą najlepiej zarządzać swoimi danymi osobowymi i osiągnąć zgodność z zasadami RODO
- wykrywać naruszenia podstawowych zasad przetwarzania danych osobowych
- wyjaśnić nowe i zmienione cechy RODO, w tym prawa osoby fizycznej
- przedstawić, w jaki sposób RODO zabezpiecza podstawowe prawa i wolności osób fizycznych, dając im kontrolę nad swoimi danymi osobowymi

Szacowany czas: 90 - 120 minut

2.2. Moduł 2

Moduł 2: "RODO a moja firma" koncentruje się na konsekwencjach zgodności z ogólnym rozporządzeniem o ochronie danych (RODO) dla MŚP.

Moduł ten składa się z 5 Rozdziałów z Podrozdziałami.

ROZDZIAŁ 1: RODO W EPOCE CYFROWEJ TRANSFORMACJI I GOSPODARCE UE

Rozdział ten koncentruje się na **sytuacji danych osobowych i ich prywatności w erze cyfrowej**, jak również na **wyzwaniach**, jakie stawia przed MŚP ogólne rozporządzenie o ochronie danych.

ROZDZIAŁ 2: PRZYGOTOWANIE DO RODO: JAKA JEST SYTUACJA W MOJEJ FIRMIE I CO NALEŻY ZROBIĆ?

Rozdział 2 koncentruje się na **ocenie sytuacji MŚP** w odniesieniu do RODO oraz kroków niezbędnych do zapewnienia **zgodności z RODO**.

ROZDZIAŁ 3: RODO I OCHRONA DANYCH W MIEJSCU PRACY

Rozdziały 3 i 4 dostarczają informacji na temat tego, **jak zapewnić zgodność z RODO** w codziennych działaniach i operacjach MŚP. Rozdział 3 zawiera wskazówki, jak pracować, aby zachować bezpieczeństwo danych osobowych.

ROZDZIAŁ 4: OCHRONA DANYCH „W FAZIE PROJEKTOWANIA” ORAZ „DOMYŚLNA”

Rozdział 4 jest bezpośrednio skoncentrowany na **stosowaniu przepisów i zasad** przetwarzania danych osobowych, ilustrowanych przykładami.

ROZDZIAŁ 5: PODSTAWOWE LEKTURY, ZASOBY I DOKUMENTY

Ten rozdział zawiera **lektury, zasoby, dokumenty, linki, prezentacje i filmy na YouTube** dotyczące danych osobowych, ochrony danych, a także genezy RODO, zasad i praw jednostki.

Po ukończeniu Modułu 2 będziesz potrafił:

- przedstawić definicję prywatności
- opisać, w jaki sposób technologia może być zarówno wyzwaniem, jak i narzędziem wspierającym prywatność
- opisać wyzwania dla MŚP przy wdrażaniu RODO
- wyjaśnić podstawy prawne RODO dla przetwarzania danych i ich znaczenie
- przygotować narzędzie oceny RODO i listę kontrolną
- przedstawić kroki, które należy podjąć w zależności od wyników oceny
- opisać w jaki sposób MŚP powinny przygotować się i reagować na przypadki naruszenia ochrony danych osobowych
- przeprowadzić ocenę wpływu na ochronę danych
- określić elementy mentalności i kultury biznesowej RODO, ich monitorowanie i utrzymanie
- wyjaśnić koncepcje ochrony danych „w fazie projektowania” i „domyślnej”.

Moduł ten zawiera **narzędzia, które możesz wykorzystać do oceny gotowości do wdrożenia RODO w MŚP**, z którymi pracujesz.

Przestudiowanie tego modułu zajmie Ci około 80-90 minut (bez dogłębnego studiowania źródeł).

2.3. Moduł 3

MODUŁ 3: “RODO – coś więcej niż zgodność z przepisami” jest ostatnim modułem szkolenia mindtheDATA. **Podejście w nim zastosowane jest inne niż w pozostałych dwóch modułach.** Ma ono charakter mniej informacyjny i instruktażowy. Głównym celem jest dostarczenie konsultantom biznesowym, jak również menedżerom i personelowi MŚP **bodźców do wspólnego badania, identyfikowania i wprowadzania w życie pomysłów i interwencji na poziomie organizacyjnym MŚP.**

W związku z powyższym RODO ukazane jest jako narzędzie innowacji biznesowej w celu **uzyskania przewagi konkurencyjnej i wzmocnienia zaangażowania klientów.** Podczas gdy Moduły 1 i 2 przeprowadzają konsultantów biznesowych i MŚP przez proces i zmiany, jakim podlega ekosystem MŚP, Moduł 3 **opiera się na ścieżkach, po których przepływają dane w firmie** - z jednego działu do drugiego, pomiędzy osobami, wyjaśniając własność tych danych, identyfikując, być może po raz pierwszy, niewykorzystane pule danych, stosując wartość do pewnych danych, które były prawdopodobnie nieznane i tak dalej. Moduł 3 opiera się na tym, w jaki sposób proces zgodności lub status MŚP zgodnego z RODO zakwestionował lub **kwestionuje dotychczasowe praktyki biznesowe, rzucając im wyzwanie i oferując możliwości optymalizacji, a przede wszystkim innowacji.**

Pożądane **efekty uczenia się** poprzez tworzenie i przeprowadzanie sesji doradczych z wykorzystaniem kart Modułu 3 –konsultantów biznesowych i MŚP będą potrafili:

- zidentyfikować innowacyjne pomysły biznesowe i organizacyjne, które są związane z zastosowaniem praktyk RODO
- wykorzystać RODO jako narzędzie angażowania klientów poprzez umieszczenie ochrony danych osobowych na szczycie kultury firmy, jak również podejście stosowane w dostarczaniu towarów lub usług
- wykorzystać wiedzę i monitorowanie danych w trakcie “procesów ochrony” w celu uzyskania przewagi konkurencyjnej, która wyróżnia ich MŚP w obliczu trwających procesów transformacji cyfrowej działalności gospodarczej, biznesowej i społecznej.

W jaki sposób konsultanci biznesowi mogą współpracować z MŚP wykorzystując Moduł 3

Konsultanci biznesowi znajdują w 3 Module 5 kart, które pomogą im pracować z właścicielami firm, menedżerami i personelem firmy i wspólnie zbadać, w jaki sposób zgodność z RODO i zmiany, które przynosi w sposobie działania ich firmy, mogą prowadzić do innowacji biznesowych, ale także funkcjonować jako przewaga konkurencyjna i narzędzie angażowania klientów.

Tematy kart:

#1 Po pierwsze... śledź dane!

Aby chronić dane, trzeba je znać!

Aby z ochrony danych uczynić korzyść biznesową, powinieneś je śledzić...

Skąd pochodzą Twoje dane?

Kto ma do nich dostęp?

Jak są wykorzystywane?

#2 Myślenie o RODO i innowacjach

#2 Myślenie o RODO i innowacjach

Regulacje kontra innowacje

Regulacje – jak ta RODO – są bardziej niż często doświadczane jako ograniczenia wyborów i innowacyjności. Dlaczego? Ponieważ pewne przepisy dotyczące prywatności lub obowiązki w zakresie ochrony danych osobowych ograniczają to, co można stworzyć, czy to jako produkt, czy jako usługę. Badania* wykazały, że w takim przypadku firmy mają 3 + 1 opcji do wyboru:

#3 Zaangażuj swoich klientów: Władza przechodzi w ręce osoby

3 Zaangażuj swoich klientów: Władza przechodzi w ręce osoby

RODO nie tylko tworzy nowe środowisko biznesowe, ale co więcej, wprowadza nowe wzorce relacji pomiędzy jednostką a państwem, a także rynkiem i jego aktorami.

We wszystkich tych przypadkach "władza przechodzi w ręce osoby"!

do obywatela w przypadku organizacji lub instytucji rządowej

do pacjenta w przypadku podmiotów świadczących usługi zdrowotne

do konsumenta we wszystkich transakcjach rynkowych

do klienta i konsumenta w przypadku firmy lub przedsiębiorstwa

Pokazanie, że firma poważnie myśli o ochronie danych osobowych swoich klientów lub kontrahentów zgodnie z RODO staje się potężnym narzędziem angażowania klientów!

Jest to coś więcej niż zapewnienie zgodności całej komunikacji lub działań marketingowych z RODO!

To coś więcej niż posiadanie "właściwych" formularzy lub szablonów komunikacyjnych.

#4 RODO i transformacja cyfrowa: Ustanowienie “nowej normalności” w prowadzeniu działalności gospodarczej

#4 RODO i transformacja cyfrowa Ustanowienie “nowej normalności” w prowadzeniu działalności gospodarczej

Transformacja cyfrowa dotyczy sposobu, w jaki firmy wprowadzają innowacje do procesów z wykorzystaniem technologii. Dla każdej firmy, niezależnie od tego, czy jest mała czy duża, transformacja cyfrowa w tym sensie staje się coraz bardziej priorytetowa, zwłaszcza gdy patrzymy na nowy model zaangażowania klienta poprzez i w ramach gospodarki cyfrowej, a nawet kultury cyfrowej poza i ponad obszarem ekonomicznym.

Firma, niezależnie od zakresu i wielkości....

- nie będzie w stanie wykorzystać możliwości wzrostu
- i nie będzie konkurencyjna, jeśli nie będzie poddawać się procesowi cyfrowej transformacji

#5 RODO źródłem przewagi konkurencyjnej

#5 RODO źródłem przewagi konkurencyjnej

Zgodność z RODO ma pozytywny wpływ na organizacje w wielu wymiarach. MŚP może zbadać ten wpływ, porównać i określić przewagę konkurencyjną, która powstała dzięki zgodności z RODO lub pozostaje niewykorzystana z powodu braku tejże zgodności.

Poniżej przedstawiono wymiary, w których można zmierzyć wpływ RODO. Niezależnie od wielkości, sektora lub zakresu firmy, wpływ można monitorować w niektórych lub wszystkich tych wymiarach. Wymiary te są skategoryzowane jako zewnętrzne i wewnętrzne, co prowadzi do odpowiednich korzyści i zalet.

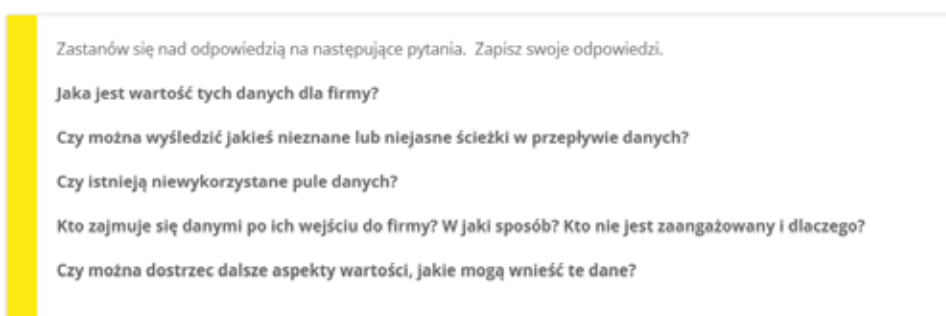

Każda z 5 kart jest zbudowana w następujący sposób:

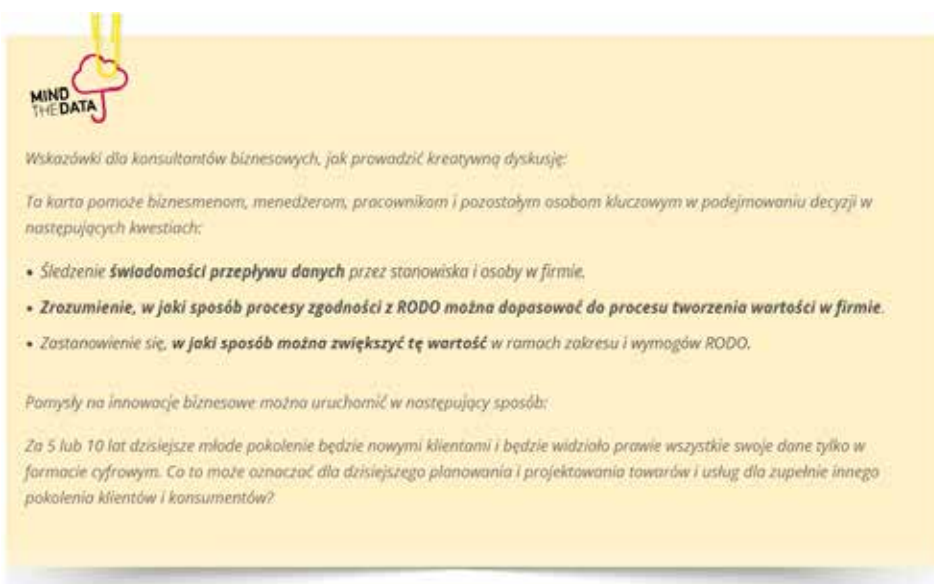
- Krótkie wprowadzenie, które przedstawia w perspektywie odpowiedni temat każdej karty

- Zestaw pytań, które mogą zapoczątkować dyskusję pomiędzy konsultantami a menedżerami/osobami zarządzającymi MŚP

- Wskazówki dla konsultantów biznesowych do prowadzenia twórczej dyskusji
- Dalsze bodźce do dyskusji, które mogą być zaadaptowane do konkretnych aspektów działalności MŚP

Czas trwania Modułu 3 może być liczony jedynie w kategoriach jego zastosowania w praktyce. Poza tym, jeśli chodzi o czas potrzebny konsultantom na zrozumienie sposobu działania kart, powinniśmy wziąć pod uwagę czas potrzebny na potencjalne wykorzystanie kart jako narzędzi do powtórzenia wiedzy już nabytej w ramach Modułu 2. W tym celu tematyka kart wykracza poza Moduł 2.

W szczególności, planując sesje doradcze z wykorzystaniem kart, doradcy powinni powrócić do odpowiednich jednostek, które dotyczą procesów bezpośrednio związanych z celami kart i efektami uczenia się modułu.

Jednostki i tematy związane z tematami kart są następujące:

MODUŁ 2: RODO a moja firma

W Rozdziale 2: Przygotowanie do RODO: Jaka jest sytuacja w mojej firmie i co należy zrobić?

2.3 Strategia i wdrożenie

W Rozdziale 3: RODO i ochrona danych w miejscu pracy

3.1: Przestrzeń fizyczna

3.2: Aktorzy: Podnoszenie świadomości i szkolenie pracowników

Rozdział 4: Ochrona danych „na etapie projektowania” i “domyślna”

4.2 Wpływ RODO na planowanie przyszłych projektów/usług

Przestudiowanie tego modułu zajmie Ci około 45 minut.

Project Leader

YAMBOL CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY (YCCI)

Bulgaria, Yambol 8600, 1 Rakovski str.

+35946662939

yccibg@gmail.com

<http://www.yccibg.com/>

Partners

MILITOS CONSULTING S.A. (MILITOS)

35 Acharnon str., 11145 Athens, Greece

+30 210 6772129

lingas@militos.org

www.militos.org

BUSINESS SUPPORT CENTRE

for Small and Medium Enterprises – Ruse
(BSC SME)

Bulgaria, Ruse 7000, 14 Kresna Str.

+359 82 82 14 72

bsc@smebg.net

www.bsc.smebg.net

EQA HELLAS S.A. (EQA)

30 KALAMA POTAMOU Str., GR 15233
HALANDRI

+30 2106834012

eqa@eqa.gr

www.eqa.gr

INNOVATION TRAINING CENTER (ITC)

Galileo Galilei U19. Parc Bit. 07121 – Palma
de Mallorca, Spain

+34 871954777

projects@innovationtc.es

www.innovationtrainingcenter.es

PAIZ KONSULTING SP. Z O.O. (PAIZ)

Czeremchowa St 21, 20-807 Lublin, Poland

+48 695 309 080

biuro@paiz.com.pl

www.paiz.com.pl

R&DO LIMITED (R&DO)

7 Michael Koutsofta, Building Mykonos 2,
Office 102, Nicosia 2000 CYPRUS

+35722887271

info@rndo.eu

www.rndo.eu

www.mindthedata-project.eu

Projekt współfinansowany w ramach programu Unii Europejskiej „Erasmus+”

Wsparcie Komisji Europejskiej dla produkcji tej publikacji nie stanowi poparcia dla treści, które odzwierciedlają jedynie poglądy autorów, a Komisja nie może zostać pociągnięta do odpowiedzialności za jakiegokolwiek wykorzystanie informacji w niej zawartych.